

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

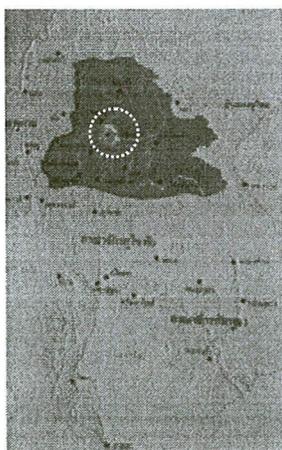
“โฮมสเตย์” เขียนทับศัพท์คำว่า Homestay ซึ่งมีได้บัญญัติศัพท์นี้ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษแต่มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการท่องเที่ยวของไทยเพื่อใช้เรียกที่พักแรมประเภทหนึ่ง และภูมิหลัง(back ground)ของบ้านเขาแก้วแหล่งเรียนรู้กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน(อ่านว่าไท-ยวน) นับตั้งแต่ พ.ศ.2101 สมัยพระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์พม่าได้ปกครองเมืองเหนือของไทย เป็นเวลานานประมาณ 200 ปี(พินิต น้อยพุทธา, 2545) จนเกิดการย้ายถิ่นฐาน กระทั่งมาสู่การจัดตั้งหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวนสระบุรี และปัจจุบันจัดให้มีที่พักแรมในเรือนไทยที่บ้านเขาแก้ว

1.1.1 **เรือนแรม** เป็นคำที่ผู้ทำการวิจัยคลี่คลายมาจากคำว่า **โฮมสเตย์** ที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ทำการศึกษาและสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Homestay) หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทย (ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ.2551)โดยให้บทนิยามคำว่า **โฮมสเตย์ไทย** หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องพักรวมกับเจ้าของบ้านชายคาเดียวกัน และศึกษาธรรมชาติ วิถีชีวิตไทยหรือวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร และได้ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนคำว่า **Home stay** แปลว่า ค้างแรมที่บ้านชาวบ้าน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549)

ผู้ทำการวิจัยนำคำว่า **เรือนแรม** มาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เกิดจากการผสมคำ 2 คำ คือ เรือน+แรม คำว่า **เรือน** น. หมายถึง สิ่งปลูกสร้างที่ยกพื้นและกันฝามีหลังคาคลุมสำหรับเป็นที่อยู่ (พจนานุกรมราชบัณฑิต, 2542) เช่น เรือนไทย คนไทยแต่โบราณมีความผูกพันกับคำว่าเรือนในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น เรือนหอ เรือนครัว เรือนเกิด เรือนตาย เป็นต้น ส่วนคำว่า **แรม** มาจาก พักแรม ก. พักค้างคืน (มักไปกันเป็นหมู่คณะ) เช่น ลูกเสือไปพักแรม (พจนานุกรมราชบัณฑิต, 2542) สำหรับคำว่าโฮม(home)และสเตย์(stay) ในภาษาอังกฤษ(OXFORD Advanced Learner's Dictionary, 1994) มีคำอธิบาย ดังนี้ **Home** n. place where one lives, esp. with one's family. And **Stay** v. remain or continue in the same place (for a long or short time, permanently or temporarily, as specified by the context) แปลความว่า โฮม(home)เป็นคำนาม หมายถึงสถานที่

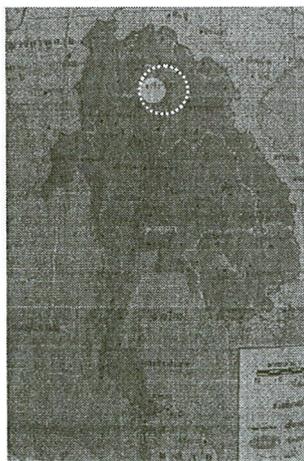
ซึ่งบุคคลอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัว และสแตย์(stay)เป็นคำกริยา หมายถึง เหลืออยู่หรือมีต่อไปในสถานที่เดิม (สำหรับระยะเวลายาวหรือเวลายาว อย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยเจาะจงลงไปหรือระบุด้วยเนื้อความ) (ม.ล.มานิจ ชุมสาย พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย) จะเห็นว่าความหมายของคำว่า โฮม (Home) มีความใกล้เคียงผูกพันกับครอบครัวใกล้เคียงกับคำว่าเรือน ส่วนคำว่าสแตย์(stay)มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าพักแรม นอกจากนี้ที่บ้านเขาแกวยังเป็นแหล่งของภูมิปัญญาของการ“ปรุง”เรือนวิธีการปลูกสร้างเรือนไทยมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นสองส่วนด้วยการยกพื้นเรือนและกั้นฝาเป็นที่อยู่อาศัยชั้นบนส่วนใต้เรือนเป็นพื้นที่ใช้สอยเอนกประสงค์ตามสัญชาตญาณของชาวน้ำเรือนไทยเป็นสถาปัตยกรรมสะเทินน้ำสะเทินบก...(สุเมธ ชุมสาย, 2539 : 92) ในฐานะที่เป็นคนไทยผู้ทำการวิจัยจึงกำหนดการเรียกชื่อ โฮมสแตย์ ในบริบทของความเป็นไทย ณ ที่นี้ว่า เรือนแรม

1.1.2 การย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยวนเกิดขึ้นเมื่อพ.ศ.2347 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้โปรดฯให้กรมหลวงเทพหริรักษ์และพระยายมราชพร้อมด้วยแม่ทัพลาวไปตีพม่าให้ออกไปจากเมืองเชียงแสนซึ่งมีระยะทางห่างจากจังหวัดสระบุรีถึง 772 กิโลเมตร ท่านให้อพยพชาวเชียงแสน 23,000 คน¹(พิเนตร น้อยพุทธา, 2545) โปรดฯให้แบ่งครอบครัวเป็น 5 ส่วน ให้ไปตั้งบ้านเรือน ณ เมืองเชียงใหม่ เมืองนครลำปาง เมืองน่าน เมืองเวียงจันทน์ ส่วนที่ลงมาได้โปรดฯให้ตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองสระบุรีบ้าง แบ่งไปอยู่เมืองราชบุรีบ้าง ปัจจุบันเมืองเชียงแสนตั้งอยู่บริเวณ

นครโยนกนาถพันธุ์

พ.ศ.1181 –พ.ศ.1800

เมืองเชียงแสน

สมัยสมเด็จพระนเรศวร พ.ศ.2133

เมืองเชียงแสน

สมัยกรุงธนบุรี พ.ศ.2310

ภาพประกอบที่ 1 แผนที่ประเทศไทยแสดงตำแหน่งเมืองเชียงแสนในแต่ละอาณาจักร

(ข้อมูลจาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/หิรัญนคร>) , ห้องสมุดประชาชนนครสวรรค์

¹ ครอบครัว 23,000 ครัวเรือน รายละเอียดดูที่ ทิวภาพวงศ์, เจ้าพระยา(เรียบเรียง) และดำรงราชานุภ...กรมศิลปากร, พ.ศ. 2531 หน้า 94 สมัยก่อนหนึ่งครอบครัวมี 4-5 คน การอพยพคนราวแสนคนค่อนข้างยากลำบาก ข้อมูลพ.ศ.2545จึงมีความเป็นไปได้มากกว่า

แม่น้ำแม่สายและคอยคูง เป็นเมืองประเทศราชที่มีอายุ 621 ปีก่อนจะรวมกับอาณาจักรล้านนาในยุค พระยาเม็งราย(ข้อมูลจาก : [http:// www.indochinatravelhub.com/chiangsaen_history](http://www.indochinatravelhub.com/chiangsaen_history))

1.1.3 การตั้งถิ่นฐานชุมชนไทยวนสระบุรี เริ่มในปี พ.ศ.2347 กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวนที่อพยพจาก เมืองเชียงแสนลงมาทางใต้ได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่สองฝั่งแม่น้ำป่าสักทางตะวันออกของอำเภอเสนาให้ขึ้นไป สมัยนั้นเมืองสระบุรีตั้งอยู่ที่บริเวณบึงไทรงามใกล้วัดจันทบุรี(พิเนตร น้อยพุทธา, 2545) คนยวนที่เป็นหัวหน้านำยวนเชียงแสนมาอยู่เสนาให้ครั้งนั้น มีชื่อเล่าขานสืบทุกวันนี้ 3 คน คือ **ปู่เจ้าฟ้า** นำบริวารมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านเจ้าฟ้า **หนานตะ** เป็นน้องปู่เจ้าฟ้าได้พาบริวารมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสิบตะปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านสวนดอกไม้ และ **ปู่คัมภีระ** ได้นำบริวารของตนตั้งบ้านเรือนที่บ้านไผ่ล้อม สมัยรัชกาลที่ 2 ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองสระบุรีมีบรรดาศักดิ์ว่า **พระยารัตน** **กาศ**ท่านมีลูกหลานสืบสกุลมาทุกวันนี้(ช้อย คัมภีรานนท์, ชิวประวัติพ่อเฒ่าคัมภีระ) ในอดีตคนยวนได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ากองโกล มีหน้าที่นำเสบียงไปช่วยเหลือกองทัพและได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์หลายท่าน ได้แก่ หลวงพล ขุนศักดิ์สรเดช ขุนวิเศษสาคร ขุนจ้ออัสดร เป็นต้น ขุนรักษ์ ขุนอาจเป็นบรรพบุรุษของคนยวนบ้านท่าช้าง บ้านพระยาทศ ชาวยวนครั้งนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีโค มีเกวียน ช่างทำเกวียนที่บ้านหนองโนได้ชื่อว่าทำเกวียนสวยงามมาก เกวียนยวนจะอ่อนช้อยงดงาม มีการทอผ้าใช้ในครอบครัวของตน ปัจจุบันก็ยังมีทอผ้าที่บ้านท่าช้างเหนือและบ้านต้นตาล บริเวณรอบๆวัดต้นตาลก่อนจะมีการสร้าง **วัดต้นตาล** (องค์กรการบริหารส่วนตำบลต้นตาล-พระยาทศ, 2552)ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าบ้านต้นตาล และจากคำบอกเล่าของ **อาจารย์ทรงชัย วรรณกุล** กล่าวถึงบิดาของท่าน คือ นายทรง วรรณกุล ว่าเกิดเมื่อปีพ.ศ.2444 นับเป็นชาวไทยวนรุ่นที่ 4 บิดาท่านเป็นบุคคลแรกที่ออกจากหมู่บ้านต้นตาลโดยคุณย่าผู้ซึ่งมีฐานะดีส่งไปเรียนที่กรุงเทพฯตั้งแต่อายุ 11 ขวบได้บวชเรียนที่สำนักอนงคารามฝั่งธนบุรี ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงมากในสมัยรัชกาลที่ 5

พ.ศ.2454 พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ทรงขึ้นครองราชย์ สมเด็จพระพุทธเจ้าจอมเกล้าเจ้าอาวาสวัดอนงคารามวรวิหารเป็นพระอาจารย์ของบิดาท่าน เป็นเวลาเดียวกับครั้งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าเจริญวงศ์ได้ทรงเข้าเรียนครั้งแรกกับสมเด็จพระพุทธเจ้าจอมเกล้าเจ้าอาวาสวัดอนงคาราม (ข้อมูลจาก : <http://www.manager.co.th/Travel>) บิดาท่านมีอีกชื่อเรียกว่า มหามุนีมา เมื่อสอบได้เปรียญ 5 ประโยค ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดเขาแก้ววรวิหาร จังหวัดสระบุรีอยู่ 1 ปี เมื่อสอบได้เปรียญ 6 ประโยคจึงสึกออกมาประกอบอาชีพครูเมื่ออายุ 37 ปี มหามุนีมาเป็นผู้นำการศึกษาไปสู่หมู่บ้านต้นตาล เพื่อนที่อยู่รุ่นเดียวกับบิดาท่าน คือ นายคำ ยะกุล บิดาของกำนันสมจิตต์ ยะกุล สำหรับอาจารย์ทรงชัย วรรณกุล

ท่านเกิดเมื่อ พ.ศ.2482 เป็นลูกคนที่ 2 ในจำนวน 6 คน เกิดบนเรือนของคุณย่า เรียกว่าเรือนแบบ
กระหลาป่าเป็นเรือนไม้จริงสองชั้นหลังแรกของหมู่บ้านต้นตาล

1.1.4 การจัดตั้งหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวนสระบุรีที่บ้านเขาแก้ว ในปีพ.ศ.2504 อาจารย์
ทรงชัย วรรณกุลเป็นบุคคลแรกที่ออกมาดำเนินชีวิตนอกหมู่บ้านต้นตาล ได้สร้างครอบครัวบน
ที่ดินของคุณย่าในหมู่บ้าน โตนด ตำบลดาวเรือง อำเภอเมืองสระบุรี ใกล้กับวัดเขาแก้ววรวิหารติดแม่
น้ำป่าสักจึงเรียกที่แห่งนี้ว่าบ้านเขาแก้วด้วยตั้งอยู่ใกล้วัดเขาแก้ว ท่านประกอบอาชีพรับราชการเป็น
ครูสอนพลศึกษาและอาจารย์ฝ่ายปกครองที่โรงเรียนสระบุรีวิทยา พ.ศ.2524สำนักงานวัฒนธรรม
แห่งชาติมีนโยบายให้แต่ละหมู่บ้านมีการอนุรักษ์วัฒนธรรม พ.ศ.2527ทางจังหวัดได้จัดตั้งศูนย์
วัฒนธรรมจังหวัดสระบุรีที่โรงเรียนสระบุรีวิทยา แต่งตั้งอาจารย์ทรงชัยเป็นรองประธานศูนย์
วัฒนธรรม พ.ศ.2530ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีกำหนดให้ชุมชนไทยวนเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรม
แห่งแรกในจังหวัดสระบุรี พ.ศ.2536 อาจารย์ทรงชัยได้รวมกลุ่มชาวไทยวนจัดตั้งชมรมไทยวนขึ้น
พร้อมกับได้รับเลือกเป็นประธานชมรม ต่อมาพ.ศ.2545ชมรมไทยวนสระบุรีร่วมกับศูนย์
มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน)และสภาวัฒนธรรมตำบลโคกสูงลพบุรี จัดโครงการเสวนา
สัญจร:พิพิธภัณฑสถานชาติพันธุ์ในท้องถิ่น “เยี่ยมเรือนเยือนถิ่นไทยเบิ้ง ไทยวน” ที่บ้านโคกสูง
ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี และที่บ้านเขาแก้ว ตำบลดาวเรือง อำเภอเมือง
จังหวัดสระบุรี ซึ่งผู้ทำการวิจัยได้เข้าร่วมโครงการครั้งนี้ด้วย เนื่องจากบ้านเขาแก้วเป็นที่รู้จักทั่วไป
ในฐานะแหล่งเรียนรู้กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวนสระบุรี

เขตที่ดินบ้านเขาแก้วด้านตะวันตกอยู่บนแนวแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นตำบลดาวเรือง
อำเภอเมืองสระบุรีกับแนวเขตการปกครองท้องถิ่นตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ ในปีพ.ศ.2511 กรม
ทางหลวงได้ตัดถนนปากบาง(สาย3225)ผ่านที่ดิน ทำให้ที่ดินบ้านเขาแก้วถูกแบ่งออกเป็นสองฝั่ง
ฝั่งเหนือเป็นบ้านสวนเป็นที่พักส่วนตัว ส่วนฝั่งใต้ได้ดำเนินการปลูกสร้างกลุ่มเรือนไทยมีทั้งเรือน
เครื่องสับ เรือนเครื่องผูก และเรือนแพจำนวนกว่า ๑๐ หลัง(ภาพประกอบที่ 4.3)ใช้เป็นที่พักแรม
จำนวน 30-40 คน สถานที่แห่งนี้เคยเป็นที่สืบสานประเพณียี่เป็ง อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา
การจัดแสดงผ้าทอโบราณ พิพิธภัณฑสถานเรือลุ่มน้ำป่าสัก และรับประทานอาหารแบบขันโตกพร้อม
การแสดงฟ้อนรำไว้ต้อนรับแขกผู้มาเยือน นอกจากนี้กิจกรรมทางวัฒนธรรมดังกล่าวแล้วยังเป็น
สถานที่จัดงานแต่งงาน ถ่ายทำภาพยนตร์ ทั้งยังเป็นที่พักค้างแรมสำหรับผู้ที่กระหายใคร่สัมผัส
เรือนไทยอย่างใกล้ชิด อาจารย์ทรงชัยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อในการพัฒนาคน โดยใช้สถานที่ภายใน
หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวนเปิดให้ผู้คนเข้าออกเยี่ยมชมได้ตลอดเวลา เปรียบเสมือนมาเยี่ยม
บ้านญาติของตนเอง

1.2 ความสำคัญของปัญหา

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นทำให้บ้านเขาแก้วเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้คนอยากมารู้จัก วัฒนธรรมไทยวนมากขึ้น บางครอบครัวอยากมาพักผ่อนในบรรยากาศเรือนไทยริมแม่น้ำป่าสัก บางกลุ่มจัดค่ายพักแรมผู้นำนักศึกษาเป็นเวลา 2-3 วัน ผู้ทำการวิจัยพบว่าที่หมู่บ้านต้นตาลมีโฮมสเตย์ หลังหนึ่งในจำนวน 17 หลังที่ยังคงลักษณะเรือนไทยใต้ถุนสูง(สัมภาษณ์นางลำเจียก แก้ววงศ์พรม, มิถุนายน 2552.) ปีพ.ศ.2550 โครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข จังหวัดสระบุรี ทำให้หมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์เชิงวัฒนธรรม หมู่ที่ 4 ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ ได้รับรางวัลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่ทั้งนี้ไม่ปรากฏชื่อโฮมสเตย์หมู่บ้านต้นตาลในรายชื่อที่พักมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ.2551 บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์(internet)ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นอกจากนี้ผู้นำหมู่บ้านต้นตาลได้สร้างศูนย์วัฒนธรรมตำบลต้นตาลจัดแสดงเรือยาวอนุรักษ์ประสิทธิ์อายุกว่า 100 ปีและตลาดค้าไม้² ต้นตาลขึ้นพ.ศ.2553 เทศบาลตำบล-พระยาพิชัย อำเภอลำลูกเกดได้ขยายพื้นที่ก่อสร้างตลาดดังกล่าวจากบริเวณลานกลางหมู่บ้านต้นตาลไปจนจรดริมแม่น้ำป่าสักเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมชุมชนเฉพาะวันอาทิตย์ ทำให้สิ่งก่อสร้างบดบังทัศนียภาพการจัดแสดงเรือยาวโบราณ และที่พักโฮมสเตย์

ด้วยความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของชาวไทยวนสระบุรี การสืบทอดเอกลักษณ์ทางประเพณี ศิลปวัฒนธรรมล้านนาจากเมืองเชียงใหม่ กระแสของการท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพด้านภูมิทัศน์ เป็นแรงผลักดันให้ผู้ทำการวิจัยต้องการทราบความเหมาะสมในการบริหารจัดการเรือนแรม(โฮมสเตย์)ที่บ้านเขาแก้วตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ความเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนไทยวนสระบุรีเพื่อผู้มาเยี่ยมชมเยือนได้ใช้เวลาช่วงพักแรมเหมือนพักบ้านญาติด้วยความเบิกบานอย่างคุ้มค่าเพียงใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อทราบความเหมือนหรือความต่างของบ้านไคยวน(ไทยวน)ที่คอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่กับบ้านไทยวนที่บ้านเขาแก้ว หมู่บ้านโตนด ตำบลดาวเรือง จังหวัดสระบุรี

1.3.2 เพื่อทราบการบริหารจัดการเรือนแรม(โฮมสเตย์)ที่บ้านเขาแก้วตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551

1.3.3 เพื่อรวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ชุมชนไทยวนสระบุรีและลักษณะกลุ่มเรือนไทยที่บ้านเขาแก้วและความเชื่อมโยงระหว่างบ้านเขาแก้วกับแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

² คำว่า ค้าไม้ หมายถึง ทำไม้แต่เป็นสำเนียงภาษาล้านนา

1.4 คำถามการวิจัย

1.4.1 การบริหารจัดการบ้านเขาแก้วให้เป็นเรือนแรม(โฮมสเตย์)ได้อย่างไร

1.4.2 บ้านเขาแก้วเป็นสถานที่เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ตามวิถีชีวิตชาวไทยวนด้วยความเบิกบานได้หรือไม่

1.5 สมมุติฐานการวิจัย

1.5.1 บ้านเขาแก้วเป็นแหล่งถ่ายทอดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมไทยวนสระบุรีและเรือนไทยให้คงอยู่ (อยู่รอด)

1.5.2 การบริหารจัดการเรือนแรม(โฮมสเตย์)ไทยวนขึ้นอยู่กับชุมชนเข้าใจเห็นคุณค่าของวิถีชีวิตท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมด้วยการร่วมกันสืบทอดเอกลักษณ์ชุมชนด้วยความเต็มใจ

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.6.1 กลุ่มเป้าหมาย หรือประชากร

เจ้าของบ้านเขาแก้ว พระสงฆ์ ผู้นำชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน

นักท่องเที่ยว ผู้สนใจพักแรมที่บ้านเขาแก้ว

กลุ่มเรือนไทยบ้านเขาแก้ว หมู่บ้าน โตนด อำเภอควาเรียง จังหวัดสระบุรี

1.6.2 เนื้อหาของการวิจัย

- ความเป็นมาของชาวไทยวนสระบุรี ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้านนา
- เรือนแรม(โฮมสเตย์)ที่มีคุณภาพ
- แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าของชุมชนไทยวนสระบุรี

1.6.3 ระยะเวลา 1 ปีการศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชน หมายถึง ชุมชนไทยวนสระบุรี

แหล่งปัญญาที่เบิกบาน ในที่นี้หมายถึง แหล่งเรียนรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมล้านนา ได้แก่ การใช้ภาษา การแต่งกาย การทอผ้าด้วยกี่กระตุก การฟ้อนรำ การรับประทานอาหารแบบขันโตก และภูมิปัญญาการปลูกเรือนไทย ซึ่งผู้สอนถ่ายทอดด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังให้แก่ผู้เรียนที่มีความตั้งใจเรียนรู้ นำไปประยุกต์ใช้ นำไปสืบทอดด้วยความเข้มแข็ง สดใส